

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
TÓTH DÉNES

Szerkesztőség:
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

VI. évfolyam.

Csongrád, 1908. május 10.

19. szám.

Kövezetvám.

Nem is gondolja sok ember, hogy városunknak milyen nehéz megszerezni a kövezetvám szedés jogát. Ezerféle apróságra kell kiterjeszkedni és tudja Isten hány ember véleményére, közreműködésére van szükség, hogy azt ismét, lehetőleg jó feltételek mellett elnyerhessük.

Mert úgy áll a dolog, hogy 1906. év május 7-én tartott rendes havi közgyűlés elhatározta, hogy újabb 10 évre kéri a jog meghosszabbítását a tarifák megtartásával. Azonban közbe jött akadályok miatt az egyezés nem sikerült és azóta miniszteri engedéllyel már harmadszor hosszabbítatik meg ez év augusztus hónap elsejéig.

Az egyezés az állammal azért nem lett megkötve eddig, mert az állam a Duna-Tisza-Körös-közi alföldi transzvális állami közút közelfekvő szakaszai fentartásához hozzájárulást kér. Ránk nézve természetesen az eredeti kérelem terhes lenne és így a községi képviselő testület úgy határozott, hogy a műútból egy útszakaszt átvesz, akként, hogy ezen útszakasz kezelése és fentartása továbbra is az állami közegek rendelkezése alatt álljon és ilyen körülmények között hajlandó a község, a m. kir. államépíté-

szeti hivatal kimutatása alapján, 1000 koronát ezen útszakasz fentartási költségeiben megtéríteni. Érdekes, hogy mennyibe kerül a fentartás a műút egyes szakaszaira vonatkozólag. A 144.600—146.118. sz. közti 0.518 km. hosszú kavicsolt útszakasz évi rendes fentartási költsége 302 koronát tesz ki. Minden 3—4 évben 4 méter szélesen és 8 cm. vastagon hengerelés. Így 3030 koronányi többletköltség hozzászámítandó. — A 146.814—147.845. sz. közötti 1.032 km. hosszú kavicsolt útszakasz évi rendes kezelési költsége 579 korona. Hengerelese minden 3—4 évben 6037 koronányi többletköltséget okoz.

Azonban a községi közgyűlés nem hajlandó átvenni a 145.600—146.118 km. közötti útszakaszt és ezen útszakaszon a vámszedési jogról is lemond; mert a megtartott próba vámszedésen beigazolódott, hogy ezen útszakaszon elenyészően csekély, majdnem semmi vámjövdelem nem folyik be, s ezen útszakasz fentartása Csongrádnak teljes vámjövdelem nemcsak felemésztene, hanem azt még az amúgy is magas pótdoból kellene fedezni.

Ilyen körülmények között csak helyeselné tudjuk Solya Gyula főjegyző körütekintő eljárását; mert az amúgy is sok, el sem sorolható terhek alatt kö-

zönségünk már roskadozik. Mivel bizony sok olyan ügy lett nyélbeütve, amelyet jobban, előnyösebben is meg lehetett volna csinálni s nem volna annyi fölösleges kiadásunk.

Jövedelemről természetesen szó alig van. A városnak magánvagyonra vajmi kevés, ami lenne, az is kis jövedelmet hajt. Ilyen körülmények között nagyon helyes, ha minden fillért számításba vesz a községi közgyűlés.

Az egészben csak azon csodálkozunk, hogy ha már jövedelmet akarunk kovácsolni a kőből is; akkor miért nem állítják fel a községi takarékpénztárt, mely egy-két év alatt 30—40 százalékkal lejjebb ejtené a községi pótdótot. Igazán úgy teszünk, mint a gyermek, aki apró, hasznavehetetlen halakat picéz, ahelyett, hogy horoggal pontyokat fogna.

Nem mondjuk, hogy a kövezetvám szedés nem hoz semmit, sőt elismerjük mi is, de mi az egy községi takaréki jövedelméhez?!

Tehát amikor kívánjuk, hogy a meg egyezés sikerüljön az állammal a kövezetvámot illetőleg, ugyanakkor nem mulaszthatjuk el a vezetőket figyelmeztetni, hogy más, több jövedelem is kell ahhoz, amennyit városunk évenként háztartásában fölemészt.

Amerikai levél.

New-York . . .

Kedves Dórárn!

Most, hogy kinőtt már az a fa, amelyből árbocot csinálnak arra a hajóra, mely hivatva lesz levelemet hozzád vinni, itt az ideje, hogy epistolámat megkezdem. Hozzá még a te bosszantásodra: hosszú epistolámat. Hisz van hozzá elég időm, minthogy egyik hajóostársaság menetrendjében sem található még fel, hogy mikor is indul már az a hajó.

Te persze azt hiszed, hogy sohasem indul s majd akkor sem akarod elhinni, amikor már meg is érkezett és kezded tartod levelemet.

Hát bizony édesem, most már könnyebben lélegzek fel, mert a bevezetésen szerencsésen túl vagyok és átterhetek a körülvezetésre. Ugyanis az a szándékom, hogy körülvezetlek ebben az istentelen, nagy városban s betekintünk hol itt, hol ott, amíg csak már azt akarom mondani, hogy a lábam, a jobbik karom bele nem fárad.

A város maga, a felhőkarcolóktól eltekintve meglehetősen monoton külsejű. Kilenced része az épületnek vörös téglából épült s ezért a város bőles vezetősége, birság mellett tiltotta meg, hogy az utcákon bikák szabadjukra engedjessenek. Ez a tilalom persze nem áll az okrokra, minek folytán ez a fajta ezerszámra található New-York aszfaltján. Persze, hogy ez utóbbiak a kétlábúak osztályába tartoznak; de biz más megnevezést nem érdemelnek, mert

napról-napra húzzák a jármot, hogy jászolukban legyen harapnivaló. Ez az egyedüli, amijük van, mert még csak rendes lakásuk sincs.

Igy egyáltalán csak a felső tizezernek van fogalma arról, hogy az emberek hogyan laknak. Az átlag úgynevezett négyszobás lakásokban él, melyek közül az amerikai sablonépítkezés folytán csak az egyik utcai, míg a többinek az utolsó és a háttérbe nyílt kivéve még csak ablakja síres és a konyha is szobának számít. Lakáskeresések közben, főleg az East oldalon, magam is nem egyszer láttam egész familiát a konyhában tanyázni. Ezeknek az embereknek csak Pénz ő felsége imponál. „Make money” ez a válasz, ha apraját-nagyját kérde, mi értelme van e folytonos robotolásnak.

Az apa reggel munkába megy, az anya ugyanezt teszi, ha nem, úgy depertementstorokban szaladgál körül s ha nem is vásárolhat, amit szeretne, legalább körülnéz s álmokat szó, hogyan is lenne az, ha pénze volna. A gyerek ezalatt az Isten gondjára s a maga emberségére van bízva. Sehoh a világon — pedig sok helyen jártam már — nem láttam még annyi gyereket szabadjára bocsájtva, minden felügyelet nélkül, mint itten. Pedig az amerikai boldogja a gyerekének. A kölyök, akármilyen vásott, elnézéssel vannak iránta s nem egyszer láthatod, hogy 4—5 ily szépreményű esemete akkora tüzet rak az utca közepén, hogy megijed az ember az efajta mulatságtól. A szülők ellenben mosolyognak rajta s gyönyörködnek, hogy milyen smart kölykük van.

Az utcai élet aszerint változik, hogy milyen negyedet járunk. El sem képzelhető nagyobb ellentét, mint pl. a nyomor fészke, a getho utcaja és például az 5. avenue. Mindkettő mérsévesen népes. A különbség csupán az, hogy míg az elsőben vagy 5—6000 push cart mozog, melynek mindegyike egy mozgó üzlet ezerfajta ártúval, addig az utóbbiban ezt a forgalmat az ezerszámra száguldó autók pótolják. A gethó a piszok és a hívők tanyája, a fifth avenue a hitetlenek lakja s itt fény és pompa dominál. Micsoda pompa! Arról közönséges halandónak fogalma sincs. A márványpalota valósággal koldúskunyhó, ha a milliókat érő berendezéséhez viszonyítjuk. Ahány Krózsusa van ennek a városnak, annyi példányát láthatod egyik-másik világhírű ó-világi épület másának. A Trianont éppúgy megtalálhatod itt, mint az Alhambrát, mely utóbbinak boldog tulajdonosa csak néhány nap előtt adott egy mulatságot, mely hozzávetőleges becsles szerint félmillió dollárba került. Termeit ugyanis egy kaliforniai látkeppé varázsoltatta, élő fákkal, élő madarakkal és oly villamos fényhatással, hogy a lenyugvó nap az ég peremén sem látszik természetesebbnek, mint az a mesteri imitáció.

De hagyjuk el e kiváltságosakat és menjünk egy blockkal kelet felé. Este van, de varrógépe fölé hajolva találjuk a férfit, kit Morris Rosenfeld oly meghatóan dalol meg világhírű dalaiban. Ez a szabó szűk vaackában, a nagyvállalkozó számára dolgozik, de nem egyszer esik meg vele, hogy amúgy is kurtára szabott bérehez

Magyarország legjobb söre a
kőbányai Dréher sör.

Naponta friss töltésű, legjobb minőségű korona
és márciusi sör, üvegekben és hordókban
BINÉT SÁMUELNÉL kapható.

Viszontelárúsítóknak árkedvezmény.

— **A nagyretbe járok baja.** A nagyretiek és a mámai retiek sokat emlegetik panaszként, hogy az ártéren, a hajóhídtól a gátig tervezett nyulgát sohasem készül el, bár azt többször megígérték. Mi úgy tudjuk, hogy ígéretet senki sem tett, hanem csak tervezetéről lehetett szó; mert hiszen majdnem mindannyiunk közös érdeke, hogy a rétekbe használható út legyen. Elhisszük, mert tudjuk, hogy milyen kellemetlen sőt bajos az ártéren, nagyobb vízálláskor, a közlekedés. De hát mit tehetünk ez idő szerint? A hajóhíd maga sem jövedelmez, sőt az idén eszközlendő óriási javításokra, a város előlegez abban a reményben, hogy majd visszatérül a jövedelemből. Tehát mivel fedezet nincs a nyulgát építésére, meg kell nyugodniok a retieknek a változhatatlanban, mit talán csak a jövő fog pótolni!

Az öszvér.

Az öszvérnek az a két rossz tulajdonsága van, hogy harap és rug. Így tesz Eder János úr, a munkások mostoha testvére velem szemben: mindenről ír, csak arról nem, hogy honnét és miféle képzettségi alapon szerezte meg középiskolákra a tanári képesítést, mikor magasabb nyilvános iskolába talán nem is járt? No majd a jövő héten megjelenő lapjában megírja (?). Volt egy politikai párt Csongrádon, melyből csak hét ember van meg, a többi már elhalt. A megmaradtok közé sorakozott az 1880-as években Eder János úr is, kívül negyven év óta nézünk farkaszemet. Ezekkel az érdekemberekkel az volt a baj, hogy ők sokan voltak és mindannyian a hatalom mellett sütköztek, mi pedig csak ketten, az elhalt Szarka Sándor úrral küzdöttünk a 48-as eszmékért. Küzdelmünk nagyon is aránytalan volt, de a vezetők különös játéka folytán az elhaltak két vezető apostola még életükben 48-asok lettek, mert szorultságukban az egyik Hegyi Antal úrra, a másik Faragó Antal úrra adta le képviselő választáskor szavazatát. Eder János úr lett csak ágról szakadt ember, mivel Bokányi és Weltner féltestvérei táborába csapott át. Így

lenne ő a munkások testvére, csak hogy a munkások nem akarnak ő róla tudni, mert észrevették, hogy ez az ember vállalkon akar emelkedni és így üres szószátyárkodását kinevetik. Rólam elsősorban azt írta a Csongrádi Lap mult számában, hogy a szegedi kir. törvényszék rágalmozásért már két ízben elítélte. Biz ez úgy történt, de azt nem írta meg, hogy mindkét esetben a nagyközönség és a birtokos osztály érdekét szolgáltam igaz kimondásom által, amiért fizettem is ezer koronán felül. Az első esetben hivatkozik is az illetőre, mert arról az esetről a nagyközönségnek kevés tudomása van; de a második esetben már nem merte az illető nevét kiírni, mivel azzal senkit se lehetne félrevezetni. Mind a két esetben Eder János úr neves tanúzása folytán kellett fizetnem és ha még egy Eder János tanúzik ellenem, bizony be is zárhattak volna.

Másodsor azt írja, hogy a Ludrovai nemesi előnevet bitorlom. Ez hazugság, mert azt bárkinék eredeti okiratban megmutathatom. Kedves apám nagy ellenszenvvel viseltetett az egész nemesi kiváltságok iránt és így azt nem igen használta. 1842-ik évben jött Csongrádra mint gazdag árva fiú azért, mert gróf Károlyi Istvántól a nagy kiterjedésű Kónyaszeket a mézszárszékekkel kibérelte. 1845. évben Csongrádvármegye főcsehbiztosává választották meg Szegváron. Elő tanú erre Patyi Lajos hentes, kinek édes apja perzekutora volt. Később állásáról azért köszönt le, mert annyi tolvaj volt Csongrád megyében, hogy azokat nem győzték összefogdosni. Egy középiskolai tanárnak pedig tudnia kellene, hogy 1848. előtt mézszáros is csak nemes ember lehetett. Kérdezze meg a mostaniaktól! Harmadsor azt írja, hogy a mérnöki címet is bitorlom. Sajnos, hogy tanár létére azt sem tudja, hogy az osztrák hatalom az 1850-ik évben a budai műegyetemnél betiltotta a mérnöki oklevelek kiadását azért, hogy a bécsi politechnikumba menjen a magyar ifjúság is tanulni. Az 1867. évi kiegyezés után a magyar kormány Franciaországban divó földmérői oklevelek kiadását rendelte el hat évig, átmeneti időre és hat év alatt rendezték be a műegyetemet külön mérnöki, gépészmérnöki és építészmérnöki szakmákra. Így volt az a jogi tudományoknál is. 1848. előtt a végzett jogás neve prókátor volt, 1848. után lett fiskális, az-

után ügyvéd, míg ezidőszert doktorátusi vizsgával van összekötve az ügyvédi szigorlat.

Mult évben volt Budapesten az európai földmérő kongresszus, amiről Eder úr, ügylátszik, nem hallott semmit. A kongresszuson Európa minden részéből jelentek meg mérnökök és eszük ágában sincs, hogy ezt a címet megváltoztassák. A földmérői oklevél elnyerésére három évig kellett a műegyetemet hallgatni és utána két évi gyakorlatot felmutatni.

1870-ik évben Hódmezővásárhely mérnöke voltam, honnét 1872-ik évben Csongrádra jöttem haza és működtem a leg súlyosabb árvizes évek alatt. Én terveztem a város északi oldalán az állam által is elfogadott téglaburkolatot. Eder János úr megtalálhatja tervezetemet a levéltárban a költségzárókkal együtt, mely félmillió forintba volt előirányozva. Akkor valóban azt hitték a vezető emberek, hogy meghibbant az eszem, még a mérnöki állást is eltörölték, csak hogy tőlem és a félmillió téglaburkolat kiépítésétől megszabaduljonak, pedig azt az állam elfogadta és ki is építette tervezetemtől egy hajszálnyit eltérés nélkül.

1879. és 1880-ik évben a Temes-Pega királyi biztosságnál voltam az ártér fejlesztési lejtmezésnél. 1880-ban ismét megválasztottak Hmvasárhelyre határrendező mérnöknek, hol a Tisza áradásai ellen védekezésül felépítettem téglából a körgátat. Innen 1883-ik évben Arad szab. kir. város első mérnökének választottak meg. Kiépítettem a körgátját, ez egész határát felmértem, utcáinak kövezési és a levezető betoncsatornák terveit én készítettem. Tíz év elteltével kértem nyugdíjaztatásomat és vissza jöve, az erzsébeti homokbuckákból csináltam mindenki által megnézhető paradicsomot. Hatáskörömön felül rendeztem Csongrád határát és mint gr. Károlyi Sándor mérnöke, kivittem azt, hogy az erzsébeti erdőt, a mámai rétet, a gyógyai szigetet és a zsumót parcellázhattam. Az erzsébeti erdő volt az országban mint ilyen az első. Mindezekből akik vettek, mai nap boldogok és értékes vagyon felett rendelkeznek. Ezek előtt felmértem és felosztottam a kilencset, Lukrost, nagyretet és kistrétet: tessék a levéltárban levő terkepeimet megtekinteni, a többiek felett első helyen állanak azok ma is. Felmértem és rendeztem Tiszásas határát.

Ezek után nyugodtan mondhatom, hogy a

nem juthat. Jön pl. az egészségügyi biztos, betegét lát a házban s elviteti a ruhát, nehogy a fertőzés terjedjen. Ez a modern humanizmus! A betegét otthon hagyják, hisz a kórházak zsúfolva vannak s legfeljebb az „érdekes esetnek” szorítanak még helyet, de a szegény munkást munkájának gyümölcsétől megfosztják.

Ne időzzünk soká a nyomornál, hiszen úton-utfélen találkozhatunk vele, ezerféle formában. Kövessük inkább azt a tömeget, mely a város egyik legnépesebb terére vonul. Az Union Squeren vagyunk, hol a vörösek meetinget hirdettek a munkanélkülieknek. A rendőrség persze betiltja az ilyen gyülekezést, de ezt csak a beavatottak tudják s nem csoda tehát, hogy vagy tizezer tónyi nép kíváncsi a történendőkre.

Beszédet a tilalom folytán persze nem hallhatunk, de ennél iszonyúbbat. Egy fiatal 21 éves Oroszországból ideszakadt zsidó fiú bombát vetett a rendőrség ellen. A bomba korán pukkadtt szét és egy ártatlan embert ölt meg! Munkanélküli volt s immár nincsennek gondjai. A bombavető mindkét szemét és jobbkarját áldozta fel a tett propagandájának s leírhatatlan kínok között viszik a kórházba, mint közbeeső stációra, mert hiszen a holnapot aligha éri meg.

Ez délután háromkor történt és este hét órákor — ebben a gyorsan élő világban — minden el van felejtve, s az ugyanazon Union Squareon levő színházak, mozik és egyéb amusemenatok ezerszámra fogadják magukba a mulatnivágyókat. Ha kérded tőlük, nem-e borzonganak meg a szerencsétlenség színhelyétől pár

lépésnyire — a tett után pár órával — mulatni, igazi amerikai választ hallhatsz: „The life is too short!” Nagyon kurta az élet arra, hogy megtörtént dolgok felett töprengjünk.

Ez jellemzi az amerikaiakat. A legnagyobb szenzáció se érinti őt 24 órán túl. A pillanatnak él és ezért kiszámíthatatlan természetű. Pl. azt hallja, hogy egy bank igazgatója otthagya az állását. Gyanút fog, szalad a bankba kiszédeni a betétjét. Megtudja ezt a második, meg a századik, s 24 óra alatt a bank oly rut előtt áll, hogy további 24 óra után a 60 millió alaptőkével dolgozó vállalat becsukja a bódét. Egy-két hónap múlva azután minden el van felejtve s ugyanaz a bank ismét kinyitja kapuit s ime az első napon ugyanattól az első, második és századik embertől közel 2 milliónyi betéthez jut.

Az amerikai efajta rációja másban is nyilvánul. Vegyük csak a színházakat. Az egyetlen német színház évek óta agonizál. Egyik direktor a másikat éri, míg a vállalat szerencsésen a sir széléhez jutott. Mit tesz ilyenkor az amerikai direktor?! Nem választ egy harmadosztályú temetést, esőndes részvét kérésével, ellenben egy első osztályú szenzációval pattan ki. Egy új, még sohasem látott fényes német színház építését hirdeti, s fel is építi majd októberig. A számítása bevált, s ma, amikor még egy kő sincs lerakva a színház céljára, a terv alapján már minden páholy bére van véve. Így hát itt az újdonság ingere! S minthogy ezáltal biztosítva van a pénzügyi rész, Rammfeld direktor nyugodtan kereshet művészi erőket.

Sok ily színház-művésze van New-Yorknak. Vegyük csak a 42. utcában levő Hammerstein operát. Nemrég még az opera égboltnan csak egy csillag ragyogott: a Kohnból átyenkesedett Conried csillaga. Ez letűnt és az új csillagot Hammersteinnek hívják. Hogyan jutott fényességéhez?! Megmondom. Mult év január 8-án operája 100,000 dollár deficiittel dícsékedhetett. Elérkezett tehát oda, hol mindent reszkírozni kellett és belement a rizikóba.

Tetrazzint esténként 3000 Livre fizetssel szerződtette s ma nemcsak a deficit térült meg, de megvetendő haszonnal zárta le a szezonját. Egy coup az egész s ezt szerencsésen megcsinálta az egykori szivarkészítő ifjú.

Ily sikert nem nézhetett nyugodtan a konkurrens Metropolitan s ha új csillagot nem is, de bűnbakot keresett. Talált is; a Conried fejet. Így jutott aztán a Metropolitan Diepel-Mahler és még négy ember vezetése alá. Hatan fognak tehát ott direktoroskodni, s hanem is hatfelé, de legalább „kétfelé” fog szakadni az egykor oly hatalmas műintézet s ha a jelek nem esznek, úgy lassan Hammerstein részére készítenek ott elő a vezetőállást. Ez idő szerint a két operaház között már is van egy megállapodás, mely szerint Hammerstein a Metropolitan ancienitását elismerve, német operákat nem vesz fel a műsorába.

De nemcsak az Operák versengése méltó a figyelemre, az operett-színházak is kitesznek magukért. A „Lustige Witwe”-t két színházban és megannyi bummban játszzák, de azért Strausz is szóhoz jutott s ma a „Walzertraum”

Világhírű sör

a kőbányai polgári részvény sör.

Kapható: **Ausländer Jenő** Csongrád, Szentés és vidékének főrahtárosánál.

Árak:

Nagy üveg világos sör 1 üveg vételnél 16 kr.
Nagy üveg világos sör 5 üveg vételnél 15 kr.
Nagy üveg világos sör 10 üveg vételnél 14 kr.
Nagy üveg barna sör 1 üveg vételnél 18 kr.
Nagy üveg barna sör 5 üveg vételnél 17 kr.
Nagy üveg barna sör 10 üveg vételnél 16 kr.

mai dr. mérnök földmérők közül az ezredik sem mér, tervez, végez annyit, mint szerény magam.

Mindezekből következtethető, hogy ily nagy munkák teljesítése nagy jövedelmet hozott. De kapott ám abból igen sok boldog és boldogtalan, úgy hogy ha Éder úr felsorolhatna ennyi tevékenységet és alkotást, ma lenne ezer hold földje, bár akkor sem járna agyagos úton a szőlőjébe. Igaz hogy adott annak kiépítésébe 5 forintot, de én fizetem ki a hosszú út fele költségét és azért az én fogatom mindig az agyagolt út mellett halad, mert minden kocsi elől kitérek.

Lett volna csak Éder János úr 40 esztendeig független Magyarország-párti mint én voltam és vagyok, nem lett volna polgáriszkolai tanár, sőt még cipője sem lenne. Éder János úrnak csak a politikai élősdiségről van fogalma, a gavallériáról, jótékonyaságról, a nép boldogításáról azonban semmit sem tud, hanem igen is van olyan politikai multja, amiből nem kér senki.

En évente háromezer koronán felül fizetek ki napszámba a munkásosztálynak és azontúl mennyi szivaromat elszívok? Azért még sem vezeték tévútra egyet sem, csak arra figyelmeztetem őket folyton, hogy a Bokányi, Weltner és Éder Jánosokra ne hallgassanak; sőt fel is világosítom őket, hogy miért.

Ilyen emberrel egyébként nincs mit foglalkozni. Csak azt csodálom, mint idős ember, hogy mer annyit össze-vissza hazudozni a nyilvánosság előtt? De így van jól; mert legálább ugyancsak a nyilvánosság előtt lett a bélyeg a homlokára sütvé.

A cikke végén megint a fiatalság egyik leg-szerényebb tagját, fiamat: Tóth Déneset becsmérlé. Nem féltém. Aki egyszer megismerte, minden tekintetben csak jó véleményt alkot róla. Hogy nincs megelégedve hírlapírói működésével? azt teljesen értem és mivel Éder János varjú képe ilyen szemtelenségeket károg, adok fel egy eszmét: írjonak zárt szobában és ha az ön cikke csak megközelíti a fiam által irandó cikket, fizetek a szegényeknek száz koronát. A cikk címét is előre megmondom: „Miféle úton és módon lett Éder János középiskolákra képesített tanár?”

Ludrovai Tóth István.

keringőjét is majd oly gyakran hallhatod, mint a sipládába jutott „Vig Özvegy”-et.

Míg e darabok állandóan tartják magukat, addig a home made darabok egy-két hét után lekerülnek a műsorról, hogy vándorútra keljenek. Ez utóbbinak zenéjét a fülnek meg kell szoknia, hogy tetszhessen a szövegük, pedig többnyire szóra sem érdemes. Földológ a kiállítás s ezen a téren Amerika határozottan vezet.

Egyletűre csak ennyit a színházokról. Menjünk ellenben a színházlátogatók után, akik egy caben épp most hagyják el a színházat. Hallhatjuk, amint a bennülők — egy férfi meg egy nő — a kocsinak kiadják az órdrét: „Café Martin”. Kövessük őket. Nem kell nagy utat megtennünk. 3—4 block s máris ott vagyunk s ha az embernagyságú villamos betűk nem is hirdetnék a tulajdonos nevét, nem engedne bennünket észrevétlenül tovább indulni az a néhány száz automobil s privát cab, mely a Café előtt áll. Nem a legszebb, sem pedig a legelőkelőbb, értsd legdrágább he'y Martin apó háza, de egyike New-York legvonzóbb helyiségeinek. Szinte Európában érzi magát az ember Martin apónál s önkénytelenül is vissza-visszaszáll az emlékezés, a még nem rég multba. Szinte lehetetlennek képzeljük, hogy itt vagyunk messze mindenkitől, ki szívünkhöz van növe, messze idegenben, egyedül.

Puff neki, hiába akartam palástolni, mégis csak kilyukadt! Minthogy azonban az ilyen érzés nem jó pajtás, nem engedhetem, hogy további kalandozásunknál társunk legyen. De sajnós, nem por ez, amit csak úgy könnyen lerázhatnak a ruhámról; no meg aztán kissé mélyebben is lakozik — itt a baloldalon.

Egyszeribe elfáradtam, édes Dóram, állapodjunk meg tehát és halasszuk a folytatását más-korra.

Isten veled! Ólvele esókol benneteket nagy szerettel

Aranka.

Közli: Dóra.

HIREK.

— **Csongrádi borvidék.** A legutóbbi közgyűlés elhatározta, hogy Kecskemét polgármesteréhez átír, miszerint nagy befolyásával hozza össze a homoki szőlői érdekeltségeket, hogy közösen alapítanak egy szövetkezetet, melynek egyik célja lenne a hegyi szőlőtulajdonosok túlkapásai elleni védekezés is. Kada Elek vissza írt, hogy a kifejtendő mozgalomhoz a maga részéről is a legnagyobb készséggel csatlakozik, de mert más irányba való nagy elfoglaltsága nem engedi a tulajdonképpeni vezetésre, a kérdéssel különben is komolyan foglalkozó Kecskeméti Gazdasági Egyesületet kérte fel, mely egyesületnek régi tagja és tiszteletbeli elnöke és így alkalma lesz a további mozgalomban tényleg is szerepelni.

— **Kántor bemutató.** Mult vasárnap a kántori teendőket Fehér Ármán adai kántor látta el. Nagy reményekkel tekintettek többben a bemutató elé, de nem is csalódtak. Fehér Ármán igen szép csengő hangja van és orgona játéka is kitűnő. Különbö, mint tudjuk, a választás előtt még egyszer el fog jönni körünkbe. — Ez alkalommal említettük meg, hogy ma vasárnap, Petróczy József heves-csányi kántor fog énekelni a délelőtti miséken.

— **Közgyűlés.** A Tisza-köröszugi ármentesítő társulat, folyó hó 22-én, Csépan tartja közgyűlést, mely alkalomkor a székhely kérdés is napirendre kerül.

— **A boldog Kecskemét.** Kecskemét város törvényhatósági bizottsága szombaton tartotta rendes ülését. A közgyűlésen Csabay János azt indítványozta, hogy Kada Elek polgármesternek a város által Koburg hercegtől 5.400.000 koronáért nem régen megvett Szentlőrinc-pusztai megvásárlása körül éveken át kifejtett fáradozásait úgy halálja meg a város, hogy vagy 50 hold földet adjon jutalmul a polgármesternek, vagy 50 ezer koronát. Kada Elek polgármester azonban elhárította magától ezt az ajánlatot és kérte a közgyűlést, hogy tekintsen el az ő megjutalmazásától, melyet megszavazás esetén sem fogadhatna el. Gulner Gyula főispán indítványára a közgyűlés ezután Kada Elek polgármesternek a város fejlesztése körül szerzett érdemeiért jegyzőkönyvi köszönetet szavazott. Sokszor sóhajtottunk mi már fontosabb ügyeknél, hogy miért nincs nekünk is egy Kada Elekünk! Hiába, csak Kecskemétnek adatott meg a szerenese.

— **Jó ár a bukrosért.** Lapunkban volt említés arról, hogy a bukroson a szőlőki folyamtermérség átmetését kíván eszközölni, mire 82 öreg hold és 1562 négyszögöl terület kellene. A községi közgyűlés a területért holdanként 800 koronát kért, de mint a mérnökség értesíti a várost, ezt nem hajlandó megadni, hanem az özv. gr. Páli Pálnak is megajánlott 650 korona összegű holdanként nekünk is megajánlja és a földmívelésügyi miniszternél javaslata hozza. Szerintünk ez az ár is elfogadható.

— **Takarmányoskert körül.** Mint értesülünk, Zságer Mihály tanácsnok kifogásolja a Heringer-földön elhelyezett takarmányos kertet és ajánlani fogja a községi képviselő testületnek, hogy ne oda, hanem a dögtemető helyére helyezessék el, az pedig a mérszégét, vagyis a városi téglalapokon kívül. Ugyancsak nem találja jónak, illetve célszerűnek Dragon Károly bíró és Sinkó Gergely tanácsnok; mert a zsidótemető és a Heringer-féle, szóval két rakodó helyet egy eszék nem képes megőrizni. Tehát ők meg azt kérik, hogy ha már a Heringer-földre helyezik a kertet, fojtadjanak mellé eszék is. Mindenesetre a képviselő testület érdemileg fog határozni a két kérelem felett.

— **A Tiszavidéki takarékpénztár felszámolása.** A pénzügyi lapok hozták azt az értesítést, hogy a Tiszavidéki takarékpénztár felszámol. Természetesen a hírből egy szó sem igaz; mert nevéstéges meg emlegetni is ilyet, mikor ez a nem régen létesült takarékpénztár oly bámulatos eredményt volt képes elérni, mit legutóbbi mérlege is bizonyít. Ilyen fogással pedig a jóhírt sem lehet megrendíteni, mert az ősszekötetesei oly szilárd alapon nyugszanak, hogy tíz hirszeke sem befolyásolhatja.

— **A kamatláb leszállítása.** Az Osztrák-Magyar Bank f. hó 5-én elhatározta, hogy a kamatlábat 4 és fél százalékra 4 százalékra fogja leszállítani. Mint értesülünk ennek következtében, nálunk is a takarékpénztárak szintén le fogják szállítani a kamatlábat.

— **Felhajtás az országos vásáron.** A mult országos állat vásármeg érdekes a statisztikája: felhajtott 875 drb szarvasmarha, 715 drb ló, 298 drb juh és 991 drb sertés. Ezekből eladott: 360 drb szarvasmarha, 251 drb ló, 113 drb juh és 438 drb sertés. A számarányokból tehát megállapítható, hogy a vásár tűrhető volt.

— **Miklós mester.** Baj van, szegény Miklós mesternek az évei lejártak és az orvosok is lemondtak nemzetség fentartó képességeiről — szegény sokat udvarolt. Szóval Miklós, a város bikája árverésre kerül folyó hó 22-én délelőtt 9 órákor a község házában, hol bizonyára jó kézbe jut.

— **Rendőri hírek.** Keller Piros kisleányt Szemerédi Gergely veszett kutyája megmarta. Felszállított a Pasteur intézetbe. — Folyó hó 6-án este, Dudás György tanyájába a villam beütött és az istálló leégett. A villám egy tehenet is agyonsújtott benne. — Özv. Gulyás Lászlóné háza folyó hó 7-én éjjel leégett. A

mellék épületek megmaradtak. Biztosítva volt. — Ugyanaznap este pedig Szabados Józsefnek egy kúp szárja égett el a rakodó kertben. Biztosítva nem volt. — Folyó hó 8-án Szivak Mátyás tanyája égett le, ismeretlen okból. Biztosítva volt.

— **Tűz.** Tegnap este 9 órákor a Tiszavidéki takarékpénztár úri-utcai házában nádkeleles része, melyben a Keresztény Fogyasztási Szövetkezet raktárhelyisége van, kigyúladt. A szomszédos házakat sikerült megmenteni. Lapunk zartakor a tűz még tart.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Eladó ház. Major Istvánnak a Molnár-utcában levő, 11. számú háza, mely áll 4 szoba, 2 konyha, 1 nagykamra, 4 öles pincével, gazdasági melléképületekkel, udvari szőlőskerttel, kedvező feltételek mellett eladó. Fele ára a vevőnél maradhat, a lakás azonnal elfoglalható.

Szülő eladás. Dragon Gergelynek az Erzsébetben levő 2 hold szőlője örökáron, szabadkézből eladó. Értekezni lehet a tulajdonossal Zsilip-utca 4. szám alatt.

Szabó tanoncnak felvétetik egy jó családból való fiú Palásti János férfi-szabónál, Csemegi-Károly-utca 15. szám.

Eladó házak és szőlő. Özvegy Gulyás Lászlónénak a Sip-utca 8. sz. alatt levő háza, továbbá a Kossuth Ferenc-utca levő Pintér Zsigmond-féle háza és az urasági úton levő 1 hold szőlője, szabadkézből eladó. Bővebb felvilágosítás a tulajdonosnál nyerhető.

oooooooooooooooooooo

Bútor raktár.

Berecky Sándor értesíti a tisztelt közönséget, hogy az özv. Kaszanitzky Dénesné (Szelhoffer-féle) házában, saját készítésű bútoraiból raktárt nyitott. Elvállal és készít mindennemű épület és bútor munkákat kitűnő minőségű száraz anyagból, egyszerű és dívtos mintákban, a legutányosabb árban. Javításokat gyorsan és pontosan eszközöl. Kész ablakok is kaphatók.

oooooooooooooooooooo

Friss zöldben pompázik az erdő

és az egész világ szabadba zarándokol. De eközben sok ember a kelletlenül többet merészel: fölhevül, aztán meghűti, magát és ha még minden jól megy is, legalább néhány kellemetlen napot szerez magának. Aki tehát okos, mindjárt a meghűlés első jelére, néhány Fay-féle valódi szodeni ásványpasztillát vesz ez minden körülményesség nélkül, biztosan és kellemesen segít legyőzni ilyen kezddődő bajt. Fay valódi szodeni-jének ott kell lennie minden háztartásban. Skatulyája 1 K 25 fillérrért, minden gyógyszerárban, drogériában és ásványvízkereskedésben kapható.

Vezérkpviselet Magyarország és Ausztria részére:

W.Th. Guntzert, Wien XII, Belghoferstrasse 6.

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült cserépkályhát ...

MAZURA VILMOS

cserépkályba, takaréktűzhely, fürdőkád, fertőtlenítő zománczott falburkolat és minden e szak...

Szentesen, a vasútállomás mellett.

Kiadó lakás.

Szokoly József szarvas-utcai házában egy kétszobás úri lakás, mellékhelyiségekkel azonnal kiadó.

oooooooooooooooo

Egyedül valódi csak

THIERRY BALZSAMA

a zöld apácával mint védőjeggyel. Legkevesebb megküldés 12/2 vagy 6/1, avagy 1 szabadalmazott különleges utazó-családűveg 5 korona. Csomagolás ingyen.

Thierry Centifolium kenőcse.

Legkevesebb megküldés 2 doboz 3.60 korona.

A legjobb háziszerek **gyomorhaj**, gyomorégés, göres, köhögés, **mellhaj**, minden belső szervezet gyúladás, köszvény, tágszagatás, mindenféle seb, sorvadás, tályog, daganat és mindennemű sérülés stb. ellen. — Így tessék címezni:

Védőangyal gyógyszerár

Thierry A., Pregrada Rohics mellett.

Raktárak Budapesten: **Török József** gyógyszerész, **Egger J. és Egger Leó dr.** és **Vértés L.** Lugos.

oooooooooooooooo

Értesítés.

Tisztelettel értesitem a t. közönséget, hogy Zöldkert-utca 1. szám alatt, Justin Gergely kurátor házában

vasaló intézetemet

ismét megnyitottam. Elvállalok és pontosan elkészítek mindennemű fehér ruhák vasalását, továbbá pecsét tisztításokat.

Kérem a nagyérdemű közönség pártfogását.

Tisztelettel

Tarjáni Sándorné.

Pártoljuk a hazai kereskedelmet!

SZÉN-, KOKS-, BRIKET-, kovácsszén- és antracit-fogyasztók,

gazdák, gyártelepek, kereskedők, intézetek, — mielőtt szükségletüket fedezik, — bizalommal forduljanak

RÁDNAY KÁROLY céghez
= Budapest, Váci-körút 78. =
Sürgőncim: ANTRACIT, BUDAPEST.

Legkitűnőbb minőségek, különlegességek, összes ipari, gazdasági és házi célokra.

Interurban telefon 164.

Gőzszántásra és cséplésre rendeléseket későbbi szállításra már most feladni kérem.

A szépség egyik főkelléke
a szép arc bőr!

Minden hölgynek módjában áll ezt megszerezni
a FÖLDES-féle

MARGIT-CRÉME

csodás hatású arckenőcs használata által.

A **MARGIT-CRÉME** rendkívül finom, kellemes szikosságú, gyorsan felszívódó, kedves illatú vegyszer, mely már az első kísérlet alatt mintegy behizelgi magát; a bőrnek rögtön kellemes puha bársonyszerű tapintatot ad, 10 nap alatt teljesen átalakítja a bőrt, nyomtalanul eltünteti szeplőt, májfoltot és mindennemű bőrtisztatlanságot.

Előnyös tulajdonsága ezen krémnek, hogy a bőrt nem teszi zsíros tapintatúvá, fényessé, mint más kenőcs, sőt ellenkezőleg, annak tenyét, mint a puder elveszi, minél fogva nappal is alkalmazható. A bőrt táplálja, mitől az gyermekded üdeseget, teltséget, bársonyszerű puhaságot és kellemes tapintatot nyer.

Leglényegesebb előnye, hogy **higanyt, ólmot** nem tartalmaz és így teljesen ártalmatlan.

Ára egy tégelynek 2 korona, kis tégelynek 1 korona.

Margit szappan 70 filler, Margit-puder 1 korona 20 filler, Margit-fogpep 1 korona, Areviz 1 korona.

Kapható minden gyógyszerárban és drogériában.

Készíti: **FÖLDES KELEMEN**
gyógyszerész ARADON.

6 koronás rendelések bérmentve küldetnek.

Hamisítványoktól óvakodjunk!

Utánzatoktól óvakodjunk!

A Földes-féle MARGIT-CRÉME kapható Csongrádon:

Barna Henrik és Wiesner Lajos gyógyszerészeknél.

Köszén-Klár!

Belföldi és porosz köszén,
bihari és dorogi mész

vaggonszámra megrendelhető

KLÁR ANDOR = kereskedelmi =
és bankirodájában

DEBRECEN, Miklós-utca 23. sz. (Telefon 445. sz.)

Olcso árak. — Pontos szállítás. — Kívánatra részletes ajánlat.

Bankosztály:

Törlesztéses, kötvény- és váltókölesónök, tárcahitel kereskedőknek és gyárosoknak, gazdáknak személyi hitel.

Dr. Moletz Lajos ügyvéd

értesíti ügyfeleit, hogy háza építésének tartamára irodáját a Csongrád városi takarékpénztár házában udvari épületébe helyezte át.

A Magyar Mercur Bank R.-I.

budapesti bankcég hivatalos helyiségeit
Andrássy-út 55. szám alól, lényegesen
kibővitve

Budapest, V. Ferenc József-tér 5. sz.
alá (Gresham-palota) helyezte át.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH ^{LD}
Budapest, Váci-körút 63,
által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:
Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhőre-cséplők,
tisztító-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek,
szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr.
kapálók, szecsavágók, répvágók, kukoricza-
morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytemes
acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden
egyéb gazdasági gépek.